

Det må du...

- ▶ Slå græsset
- ▶ Fjerne buske og krat
- ▶ Fælde træer
- ▶ Fjerne nedfaldne grene, kvas og løv

Det må du ikke...

- ▶ Istandsætte eller restaurere fortidsmindet
- ▶ Grave i fortidsmindet eller ændre på dets tilstand
- ▶ Fjerne eller flytte sten eller andre dele af fortidsmindets konstruktion
- ▶ Trække træernes rødder op af højen
- ▶ Køre med maskiner på fortidsmindet

Læs mere

På www.kulturstyrelsen.dk og på www.altomfortidsminder.dk kan du finde gode råd til pleje af fortidsminder.

FÅ HJÆLP TIL PLEJEN

Hvis du har brug for en hjælpende hånd til pleje af din gravhøj, kan kommunen eller et korps af frivillige træde til. Kontakt din kommune eller dit tilsynsmuseum for at aftale nærmere.

Marlene Sørensen

Museumsinspektør

Antikvarisk afdeling

Telefon: 2338 2331

Mail: marlene.soerensen@moesmus.dk

Charlotte Valløe

Natur- og Miljøteknolog

Natur og Miljøafdelingen

Telefon: 8794 7759

Mail: charlotte.valloe@skanderborg.dk

Støttet med udlodningsmidler til Friluftslivet

*A. P. Møller og Hustru
Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal*

PLEJ DIN GRAVHØJ

DIN GRAVHØJ ER EN DEL AF VORES FÆLLES KULTURARV

Der findes mere end 32.000 fredede fortidsminder i Danmark. Langt de fleste er gravhøje. De har eksisteret i flere tusinde år og indeholder sjældne genstande og informationer.

De er levn efter de mennesker, der har beboet og opdyrket landet før os. Som ejer er du med til at sikre, at de også bevares til kommende generationer.

Gravhøjen har bedst af, at der kun vokser græs på den, dvs. ingen træer, buske eller krat. Trærødder kan ødelægge genstandene indeni højen. Hvis træerne vælter, kan de også trække rodkager op af fortidsmindet. Buske og krat skygger det beskyttende græsdække på højen væk, så der opstår jorderosion ved regnskyl. Derfor er det vigtigt at fjerne træer, buske og krat.

Da gravhøjene blev opført og brugt i oldtiden, var der kun græs på dem. Men efterhånden tog naturen over. Buske og træer begyndte at vokse op, og dermed startede nedbrydningen.

SÅDAN SKAL GRAVHØJEN PLEJES

Førstegangspleje består i, at buske, krat og træer på fortidsmindet fældes, og nedfaldne blade og kviste fjernes, så der ikke er næring til, at vegetationen igen kan skyde op.

Som ejer må du gerne selv fælde træer og buske på fortidsmindet, men du skal passe på, at højens overflade ikke bliver ødelagt i forbindelse med fældningen. Du må ikke trække træernes rødder op eller køre med maskiner på gravhøjen, fordi både gravgaver og andre vigtige informationer kan tage skade.

Du skal fælde træer og buske forsigtigt: sav stammerne over ved jordoverfladen, og lad rødderne blive stående og forrådnede. Du må ikke slæbe stammerne henover fortidsmindet, men skal save dem op i mindre stykker, inden du fjerner dem. Du må ikke sprøjte eller foretage afbrænding på et fredet fortidsminde.

Fortidsminder og træer er en dårlig kombination. En storm kan hurtigt ødelægge årtusinders historie.

OPFØLGENDE PLEJE

Når den første fældning er udført, skal du følge op med forebyggende pleje, så træer, buske og krat ikke tager over igen. Vi anbefaler normalt pleje 1-2 gange årligt i forsommeren og i løbet af efteråret, hvor du skal slå græsset og fjerne begyndende kratvækst og træer. Efter en årrække med forebyggende pleje kan du godt springe 1-2 år over. Som regel kræver den opfølgende pleje kun en begrænset arbejdsindsats.

Et velplejet fortidsminde står flottere i landskabet. Målet med plejen er at opnå og opretholde en lav og slidstærk vegetation, som gør fortidsmindet synligt og forebygger erosionsskader.